

Periódic Republicà Socialista i Agrari
Se publicarà quincenalment

Preus de subscripció: 1 pta. cada 3 mesos
Cada hù es responsable dels seus treballs.
No se retornen els originals

Una aclaración

Estos últimos días se ha publicado en la Prensa de Barcelona, la especie absurda de que por causas ajenas a nuestra voluntad, había dejado de publicarse nuestro periódico. No podemos comprender de donde ha salido la noticia, porque no ha estado en nuestro ánimo retirarnos de la vida pública, mientras tengamos una sola de las probabilidades para aguantar pié firme. Indudablemente que a no ser por la generosidad de algun abnegado correligionario, definitivamente hubiéramos tenido que decretar nuestra defunción; pero si a ello nos hubiéramos visto obligados, habríamos sabido despedirnos por delicadeza a quienes nos leyeron en todo momento.

Conste que nadie nos ha prohibido la publicación de los tres números que hemos dejado de publicar. Solamente se debe a dificultades económicas, que puede que hayan desaparecido; pero es propósito nuestro continuar a despecho de quienes quisieran extendernos la papeleta de defunción, continuando con el mismo tesón y entusiasmo que antes defendiendo la Democracia y la República.

Y sea esta aclaración lo suficiente para demostrar que aun estamos vivos y coleando.

La Redacción.

La propietat territorial

Un dels absurdes més grans que existeixen avui en dia, una de les coses més incomprensibles i més injustes que els nostres nets i tal volta ja els nostres fills formant part d'una societat més equitativament constituïda que l'actual, comentaran en son dia molt desfavorablement per nosaltres, és la manera com està distribuïda actualment la propietat territorial.

No hi ha res que justifiqui la propietat individual de la terra. Son origen, primerament fou la força i després la llei, els decrets dels reis i els acords dels pobles.

No pot comparar-se la propietat de la terra immoble amb la propietat moble ja que aquesta última representa un treball acumulat i la primera no. L'home apenes deixa senyal sobre la superfície de la primera, no queda en ella d'una manera permanent el segell de la seva persona quin queda esborrat per sempre tantost deix de treballar-la tornant la terra al seu agrest aspecte natural. No succeeix lo mateix respecte d'un quadro o d'una estatua, per exemple. L'escultor no sols imprimeix en la pedra inerta, en el marbre brut el segell de sa personalitat i de son geni, sinó que fa un objecte que abans no existia ha creat, ha donat vida a un ser, si així pot dir-se. Indubtablement l'estàtua representa un esforç individual, és com una encarnació del esperit, la realització d'una idea, i son valor, que es permanent com l'obra mateixa, es deu solzament al treball. Ha pagat, ademés, a la comunitat la primera matèria, el marbre. L'estàtua doncs, pertany en propietat al artista, com també son seves l'imaginació, el geni, la voluntat i el braç. Pot dir-se verdaderament que sa personalitat s'ha engrandit, extenent-se als objectes naturals. Aquesta diferència entre la propietat mòbil i la inmòbil, es tan evident que mai s'ha amagat al bon sentit dels pobles, prova d'aixó que l'expropiació forçosa per causa d'utilidad pública no s'ha aplicat ni s'aplica a la primera. Aquesta és la verdadera propietat sagrada i inviolable, la creació de l'home.

Reconeixem, doncs, en la terra un element social, subjecte com totes les institucions a les reformes que exigeixen el temps i els elevats principis de justícia. La igualtat humana, la democràcia exigeix la propietat colectiva de la terra com condició de vida, de poder i de llibertat. Es la propietat del pervindre.

La llum, el calor, l'aire i la terra, son med'is, son elements naturals llegats per la mare Natura i dels que no en podem prescindir, no hi ha doncs, dret de que ningú s'en apropiï en perjudi-

ci dels seus semblants. Que fariem per exemple els habitants de Rubí si un gran capitalista es presentava aquí i després de comprar totes les fonts i totes les aigües del nostre terme digués: Aquesta aigua és meva i des de ara en endavant no vull que'n begui ningú?

La terra es comú per sa naturalesa, una cosa pública i com a tal no deu individualitzar-se ni «nacionalitzar-se», com alguns volen, sino socialitzar-se i ésser son aprofitament universal. El concepte que avui tenim del dret i del destí de la Humanitat, les necessitats modernes, les noves aspiracions del progrés, exclueixen tota idea de casta, refusen els privilegis i exigeixen la igualtat. L'home ja no treballa per Déu, ni pel senyor, ni tant sols per l'Estat; treballa perque hi te dret al element essencial a l'instrument comú, a la terra. Poden faltar-li a un home els productes que un altre elabori, les màquines que un altre construeix els vestits que un altre tegeix, el pá que un altre pasti amb la seva suor; pero no pot faltar-li la terra primera matèria que gratuïtament ens dona la Naturalesa.

Aquest i no altre és el sentit de la célebre frase de Proudhon: «La propiedad es un robo», la qual no es sino la traducció literal d'aquestes paraules d'un Sant Pare de l'Esglesia, sant Ambrós, que en sa obra «De officiis ministrorum» diu: La propietat privada és filla de l'usurpació.

Si com diuen els grans propietaris l'home sense la propietat no té cap poder, si aixó es veritat i així ho han comprés tots els pobles al organitzar-la segons l'idea i els principis que aquets tenien sobre el dret i sobre el poder mateix, a la democràcia, al principi de la raó sobirana, a la igualtat i al sufragi universal correspon que tots els homes siguin propietaris, lo qual es consegueix únicament amb la forma colectiva, que consisteix en que ningú posseeixi cap porció de terreny a títol d'amo, com tal individu, sino d'usufructuari, i en que tots tinguin dret a igual possessió.

Els pobles més lliures, els més dignes i treballadors son aquells en que la propietat està repartida amb més igualtat.

URSUS.»

Maciá y sus satélites

Ha sido descubierto del otro lado de la frontera un complot separatista, siendo la cabeza visible de tal intentona revolucionaria el ex diputado Maciá.

Sabiamos muchos de su inconsciencia y habiamos tenido ocasi3n de apreciar las grandes dosis de sentido com3n de que el gran cabecilla de opereta pod3a apuntarse en su haber de director de un partido o una partida; pero jams hubi3ramos imaginado que su insensatez llegara a tanto.

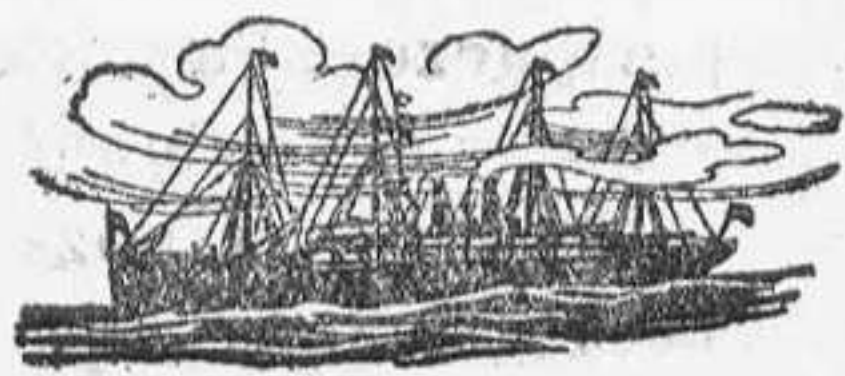
No somos nosotros gente que pegamos a los caidos. No est3 en nuestro modo de ser, en zaherir a quienes no pueden defenderse, y por lo mismo, ello unido a la poca libertad de dar rienda suelta a nuestra pluma, no diremos cuanto sentimos sobre el fracasado movimiento. Somos republicanos y federales. Defendemos la Rep3blica como forma de gobierno y la Federaci3n como sistema. La libertad es nuestra obsesi3n y de ah3 que sea nuestro lema defender en todo momento la libertad individual y la libertad colectiva. Somos partidarios como federales, de la autonom3a de las Regiones y de los Municipios; no para esterilizar la labor, unificadora de la Patria que nos es com3n a todos, sino para dar una mas amplia libertad a las Corporaciones de car3cter oficial, como 3nico medio de desarrollar sus iniciativas y resolver sus necesidades.

Lo hemos dicho, somos republicanos y federales; y por lo mismo somos partidarios de la autonom3a de los Municipios y de las Regiones, porqu3 en lugar de crear dificultades al gobierno federal, entendemos que una estrecha colaboraci3n de las Regiones, a base de una extensa libertad de acci3n, como la tienen en los Estados Unidos y Suiza, cada dia seria mayor el entusiasmo por la Patria.

Lo que no somos partidarios es de crear nuevas fronteras, y si de allanar cuantas humanamente fuera posible. El gran Pi y Margall dec3a: La autonom3a del individuo, del Municipio y de las Regiones, ha de ser obsesi3n de todo buen republicano y procurar que Portugal se avenga a ser una Regi3n de Espa3a.

Como republicanos y federales, protestamos de ciertos hechos que nadie conscientemente puede aprobar. Y por hoy basta, que bien nos gustar3a poder escribir con completa libertad de acci3n, para poner sobre ciertos hechos, los puntos sobre las is.

REPUBLICO.

La democracia i el constitucionalisme

Hem viscut, molt particularment a certs endrets d'Europa, moments de fondes crisis, per qu3 que f3 refer3ncia a la democr3cia i a llibertat; a tal extrem que mols creien que l'3poca dels parlaments i de les Constitucions, habien eclipsat. Pero analitzant les teories dels adversaris de la democr3cia i dels Parlaments, ens trov3m qu'han sofert una fonda equivocaci3n, al suposar per un moment, que son valors negatives que cap profit podien reportar en els pobles, com a mitj3 de govern. Un cop d'ull al mapa pol3tic d'Europa i del mon, ens donar3 la mesura del optimisme que poden tindre avui, aquells homes que creien que'ls Estats constitucionals, habien de fallir a no trigar gaire. Despr3s de la gran guerra, el r3gim republic3 enlloc de minvar, ha predominat; i aix3 f3 que el mon, avui es regit mes democr3ticament que abans de la gran guerra.

Cert que les tend3ncies anti-democr3tiques, habien pr3s un caire de preponderancia afalagadors; pero la realitat ens ensenya que tots els pobles a la curta o a la llarga, tornen normalitzar la seva situaci3n per mitj3 del constitucionalisme; i es per aix3 que el r3gim antidemocr3tic, cada dia que passi, tindr3 menys adeptes, i menys tamb3, probabilitats de reeixir en els prop3sits llurs.

La gran guerra, va 3sser creadora d'una fonda crisis del r3gim democr3tic, i avui el perill s'ha allunyat tan intensament, que tenim l'esperan3a de que els adeptes de la democr3cia, ser3n cada dia una legi3n m3s. Fran3a, Alemanya i Anglaterra, cada dia est3n m3s empenyades en demostrar que el m3xim de democr3cia i de llibertat, es benefici3s per la salut dels pobles llurs. I aqueixos pobles son valors altament cotitzables en el mercat internacional de les valors pol3tiques. Representen aquests tres pobles, un supor democr3tic, que privar3 de que els vaticinis reaccionaris sien una realitat.

La crisi de la democr3cia, crei3m de bona f3 nosaltres que est3 en el periode de descomposici3n, i avui les temences d'afebliment de la democr3cia, no apareixen enlloc. Queda una petita taca i aquesta desapareixer3 tamb3. No es cert doncs, que les Constitucions quan s'observan com cal, sien trastos vells; qu3 que hi ha, es que les Constitucions es compleixen o no es compleixen, i es per aix3 que tamb3 son possibles certes crisis d'ideals.

En poques setmanes, hi ha hagut eleccions en quatre nacions. Les tals eleccions han tingut caracters ben distints i han estat de diverses menes pero l'inclinaci3n del cos electoral a B3lgica, An-

glaterra, Estats Units i Grecia, ha estat favorable a la democràcia. I com que's de notar que no tan sols a aquets països el cos electoral ha estat favorable a la democràcia, sino que s'ha inclinat cap a l'esquerra, es per aixó què creiem que sols la democràcia i la llibertat a l'esdevenidor dels pobles, son les llums naturals que poden iluminar els pasos dels governs i governats.

COMPARAS VICH

Las elecciones a Grecia

Las agencias todas de información mundial, han esparcido en todas partes del mundo civilizado, los resultados de las últimas elecciones celebradas a Grecia. Mas que interesante son al entadoras de sendas esperanzas, las características que ofrece el pleito de aquel pueblo que, en otras épocas, fué cuna de la civilización mediterránea. Todo hacia creer despues de la insensata dictadura de Pangalos, que con tan escaso intervalo de tiempo era imposible celebrarse en Grecia, unas elecciones tan discutidas y apacibles por lo que toca a violencias y zmaños; y es el caso que si bien se creia en la imparcialidad del general Conditis, este gobernante se ha superado en las posibilidades de una recta imparcialidad.

Nosotros hombres demócratas y republicanos lo celebramos en el alma, porque se ha demostrado que la República de Grecia, es consecuencia de un estado de conciencia y ciudadanía digno de imitar. Es altamente satisfactorio para quienes lo fiamos todo a la soberana voluntad del pueblo, que despues de tantos torbellinos, haya encontrado aquel pueblo digno de mejor suerte, el pulso normal para vivir la vida de los pueblos libres y progresivos.

Ha triunfado con la República, el valor del constitucionalismo, para dejar hecho piltrafas el gobierno personal. Nuevamente la Constitución, vuelve a florecer en señal de una eterna Primavera de generosos y elevados ideales que han de reportar al pueblo de Grecia progresos incalculables. Las desavenencias políticas, habían turbado la consolidación de los principios republicanos como forma de gobierno de aquel pueblo, cosa que trajo aparejada la indisciplina del Ejército y el relajamiento de la masa popular. Pero prontamente un gesto noble y elevado, desprovisto de personalismos, ha llevado la confianza en las masas populares, confianza que ha entrañado la victoria grande y honrada del pueblo de Grecia, en aras de los ideales de democràcia y república.

Nosotros lo celebramos en el alma y hacemos votos para que la paz sea el Norte y guia de aquel pueblo digno de una mejor suerte que hasta el presente no había tenido.

CLARIDADES.

J. NAKENS

Ese hombre que por si solo entraña un periodo larguísimo de la historia republicana de nuestra Patria, nos comunican los telegramas de Madrid que está sumamente enfermo y en estado gravísimo. Viejo y agotadas sus fuerzas físicas por los años de trabajos incansables, y esclavo de los años, es posible que sucumba a la enfermedad que le aqueja.

Para los jóvenes republicanos, acaso ese hombre no nos hable de proezas, vicisitudes y sacrificios cruentos. Pero para los que le conocimos en las lides de la prensa a los albores de la Unión Republicana de 1903, y hemos sido testigos de las páginas gloriosas de *El Motin*, donde se ha flagelado todo lo malo y podrido del clericalismo, su nombre y mucho más su historia larga de luchas, Nakens es más que un nombre, representa la pureza de los principios republicanos y la honradez inmaculada.

Porqué Nakens, que todo lo hubiera podido ser y que los más altos cargos hubiera podido ostentar, se conformó en todo momento con cumplir los deberes cívicos que impone la ciudadanía, rehusando siempre cuantos cargos se le ofrecieron en el seno del Partido y lo propio en las Corporaciones públicas. Ciertamente la pluma de Nakens, representó el bisturí que corta y abre lo carcomido, el mas grande y temible flagel que pudo afrontar el caciquismo y la reacción. Tiene Nakens contraído en el campo republicano méritos suficientes para haber llegado a las mayores alturas y sin embargo, no ha sido otra cosa que un fiel soldado de la cruzada de la República. Es un viejo símbolo de generaciones muertas ya, para enseñanza de las juventudes de hoy, incapaces de sacrificio alguno, como no sea presidir una peña de fútbol.

Acaso al salir a la luz pública, este número, el gran Nakens no pertenezca al mundo de los vivos. Quedará el recuerdo de sus campañas abnegadas aunque en vida no le hayan alcanzado los beneficios de su propia labor. Sean estas rayas un momento de gratitud al gran Nakens en vida y muerte, porqué siempre fué orgullo de nuestro ideal

un adalid incansable de la democràcia y un acérrimo adversario de cuanto olió a reacci6n y clericalismo. Otro dia hablaremos con mayor extensi6n de las virtudes y talento de ese gran repùblico, que aun que vivo pertenece ya mas en el mundo de los muertos,

J. PURCALLAS.

N. de la R.—Compuesto ya el presente articulo nos enteramos de su fallecimiento. En el pr6ximo nùmero hablaremos con toda extensi6n.

Instrucci6n i cultura

Un poble analfabet, es un poble perdut, un poble esclavitzat i sens cultura, es de lo mes despreciable qu'hi puga haver dins l'humanitat.

Que dolor6s es viurer aixís i caminar pacienment, cobardament cap a la tristesa i la miseria.

Un poble indiferent, un poble fret, un poble faltat d'energies, sense ambicions, sense cap classe de nervis, es un poble mort i castrat.

Com pot donar-se compte d'una privaci6n un poble sense capacitat, no sentint cap classe de desitj ni activitat?

¡Esta clar! Les ànimes d'esclaus fugen de la llibertat, i per aix6 no la demanen, ni la senten, ni la volen perque tan sols la demanen els homes altruistes i deslligats de les garres del caciquisme. Els esclaus no necessiten garanties, ni constituci6n, ni llibertat, ni justícia, ni dret.

Un esclau es un mort al costat de la llibertat, lo mateix que un eunuc al costat d'una dona guapa. Feu els possibles que passin per el davant del impotent les verges mes hermoses i es mantindrà fret, inm6vil. Feu flamejar per el davant dels ulls del esclau la bandera de la llibertat, i quedarà indiferent.

Un esclau viu pèssimament, no comprén res, es un ser inútil a la terra i al mateix temps a la vida; se diferencia molt poc del idiota. Aquí Espanya existeixen encare per vergonya centenars i milers d'esclaus, que per res desitjen l'amancipaci6n ni la llibertat, ni molt menys la democràcia. Parlar de perfecci6n, parlar de cultura a certs homes, i molt menys d'educaci6n, es inutil, es temps perdut.

En cambi, parleu-los-hi d'iglesies, de romeries i de miracles i vos escoltarán.

L'atavisme, la influencia dels mals educadors, i l'ambient de certs mitjans, els ha embotellat l'enteniment, els ha castrat les energies, els hi ha emfoscat el cervell i els hi ha omplert de ombres ja consciencia.

Aqueixa classe de gent no entenen lo que representa la ciutadania; ni tampoc lo que significa la consciencia d'esser emancipats, son sers que no es donen compton qu'els fan servir de fantoches tots els elements caciquistes. ¡Quanta miseria i analfabetisme!

Procurém tots plegats que l'instrucci6n es fassi més extensiva a tots els endrets de viles i ciutats, i allavors, no será possible l'esclavatge, ni el caciquisme, perque un estat de llibertat afogarà les idiotes preferencies dels dèspotas.

XEC DE LLANSÀ.

Aquest nùmero de NOVA VIDA ha passat per la censura governativa

TAL COM PINTA

Senyoreta tinc trenta anys
tinc més salut que diners
per quan mon ofici no és,
ofici del mes estranys.

Lo genit si no m'enfado
no deixé de ser excelent
vaig sempre de cara'l vent
i soc dolç com un bolado.

De tot surto: res m'enfada
no tinc parents de cap mena;
que si ho reflexiona nena,
no deixa de ser una ganga.

Tal com pinta; aquí soc jo
—del saber que vosté—es mona
de diners: guapa i bufona
i una bona proposici6n.

Si li convinc, ja'm descarto
de tot altre compromís
cuidis dones de llogar pis
perque jo no tinc cap quarto.

X. D. Ll.

Si vosté s'aprecia

de tenir una exagerada pulcritut en la seva roba interior, sabrà que aixó s'aconsegüeix rentant-la amb

SAVÓ
CHAMBO

Fabricada
Oliga Saborada de
Tapa i Saborada de
Dill

Deposita
21

NOTICIARI

Des de Madrid, fou telegrafiada la nova de haber estat detingut el Jefe del partit republicà radical n'Alexandre Lerroux. No cal dir que la tal nova, ens impresionà moltíssimament, perquè fins desconeguent les causes i motius de la seva detenció, ens costa molt de creure que pugue haber comés cap delictes comú d'aquells qu'afecten la vida dels homes publicos o la salut de la Patria.

Coneixém el patriotisme llur i aixó ens dona la certitud de que una vegada aclarit l'assunte, es veurá que un home de la seva inteligencia, no pot tindre cap responsabilitat en certes futilses que poden haber estat la causa de la seva detenció.

Es posíble que a l'hora que escrivim, tinga la llibertat. Nosaltres encara que no soms de la seva comunió política, veurém amb molta satisfacció la seva llibertat.

Toquen a la fi els treballs del Rech Madral. No cal dir que les obres d'encauzament, son dignes de tota lloança.

La Secció dramática del Centro Federal en les diades de Tots Sants, possá en escena, l'obra fantástica del gran Zorrilla «Don Juan Tenorio».

Fou presentada maravillosament bé; sient dig-ne d'aplaudiments la presentació de la mateixa. En canvi la feina dels actors per çó que toca als homes fou deficientíssima, salvant-se d'aquesta classificació en J. Barris i en P. Pagés. Els demés no sabien els payers i ja está dit tot.

Mereixen un paragraf apart les dones qu'hi prengueren part, perquè totes estigueren bé, i molt particularment Na Montserrat Boada i Na Paquita Cortada.

De totes passades, hem de reconeixre la bona intenció dels col·laboradors devant d'uns versos tant de mal recitar i els pocs dies de assaigs executats.

Han jugat una mala sort els joves incorporats a la Caixa de Recluta d'Olot, puix tots els d'aquesta Vila, els hi ha tocat el destí a l'Àfrica.

Sabém qu'el nostre Ajuntament, té en projecte la construcció de les cases habitacions pels mestres que haurán d'ensenyar a les Escoles Graduades.

No cal dir que creiem que será una cosa agradable per tots els bons llançanencs.

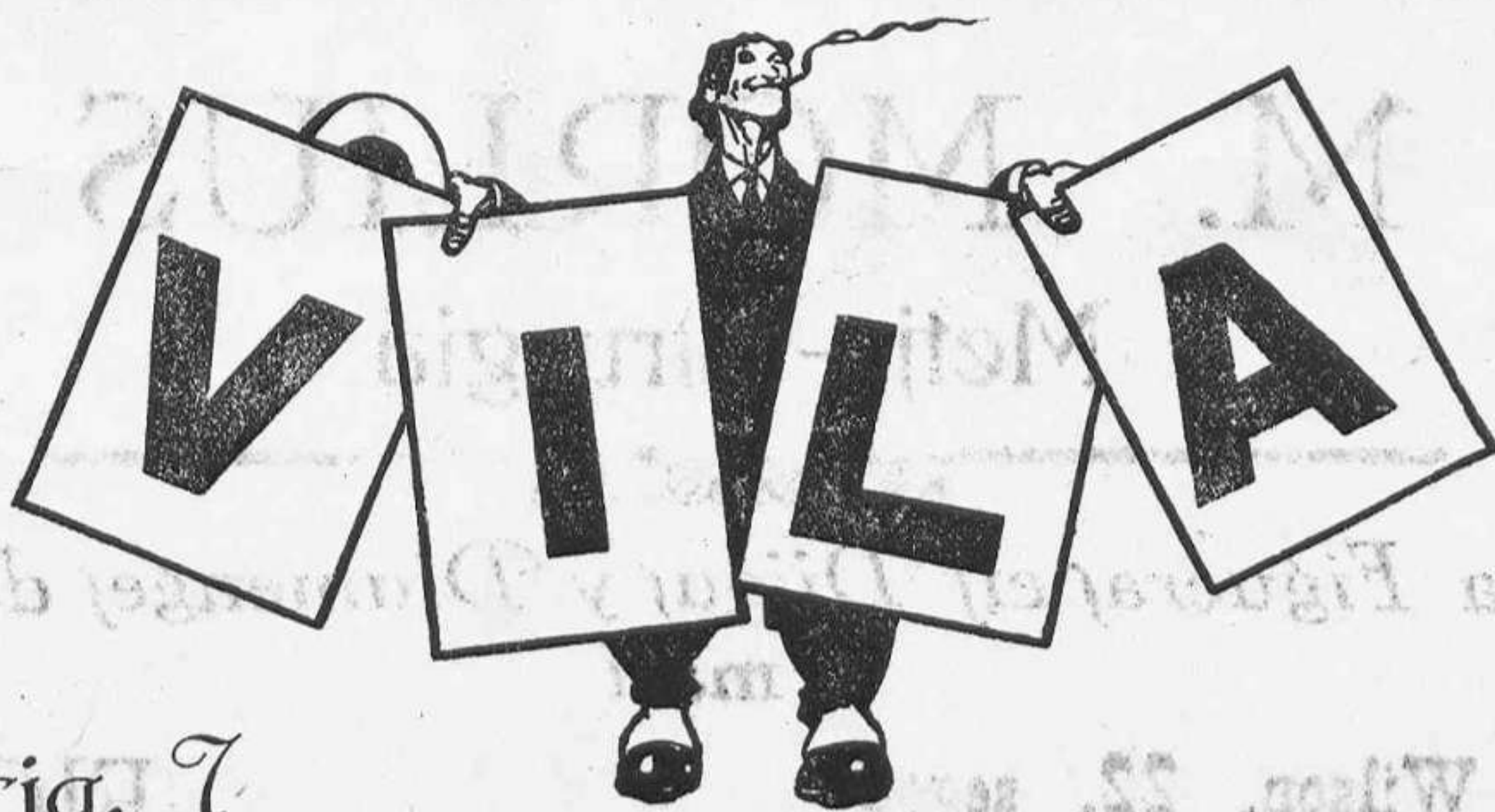
Están d'alló més avançades les obres de les Escoles Graduades; a tal extrem que avui l'edifici es l'admiració de quans tenen ocasió de contemplar-lo.

Sembla d'alló mes animat el mercat del vi vell i nou. De continuar aixís, dintre de poc temps, no ni haurá ni una gota per medicina que diu el vell refrany.

Els preus bastant agradosos, cosa que hauria de continuar per mor de poguer conrear les vinyes.

El mestre particular en Jaume Barris, ha traslladat el seu col·legi al Carrer de Salmerón, 1, d'aquesta Vila, en uns locals admirables.

ELS MILLORS IMPRESOS ELS TROVARÉU A L'IMPRESA

Sta. Lucia, 7

Figueras

TRANSITO INTERNACIONAL
SERVICIO ESPECIAL PARA PAQUETES POSTALES
IMPORTACION : EXPORTACION
TORROELLA Y CALLÍS

COMISIONISTAS Y AGENTES DE ADUANAS
Con domicilio en CERBERE, PORT-BOU Y BARCELONA

Domicilio Central: BARCELONA - Paseo Colón, 19

Vicente Serradell Ballesta
Representante del espumoso
VIVERT

Patatas al por mayor y vinos tintos de alta graduación

CALLE MAR, 25

Liansá

M. MORLIUS
Metje-Cirurgiá

*Consultori a Figueras els Dijous y Diumenges de 10 a 1 del
matí*

Avinguda de Wilson, 22, segon

FIGUERES